

Mindre Meddelelser.

De svenske Befalingshaveres Femaarsberetninger.

I Midten af forrige Aarhundrede blev der paalagt de kgl. »Befallningshafvande« i Sverig periodisk at indsende Beretninger om Tilstanden, navnlig i økonomisk Henseende, i de respektive Len. Senere hen, i et Tidsrum paa omtrent 50 Aar, blev disse Beretninger næsten ganske forsømte; men da man i Begyndelsen af indeværende Aarhundrede atter erkjendte, at der i dem havdes et meget godt Middel til Bedømmelsen af Landets økonomiske Forfatning, indførtes de paany, og fra det Femaar, der sluttede med Aaret 1822, ere de (alene med Undtagelse af 1848—50) regelmæssigt blevne offentliggjorte hvert femte Aar. Ved et kgl. Brev af 1821 besluttedes det, at Beretningerne skulde afgive Grundlag for en fuldstændig topografisk-statistisk Beskrivelse af Sverig. Saavidt uddannede blev Beretningerne nu rigtignok aldrig; men at de dog ere et meget værdifuldt Hjælpemiddel, erkjendes tilfulde. De fortsættes derfor fremdeles, og af det statistiske Centralbureau i Stockholm sammenbearbejdes de, saa at Bureauet (foruden det statistiske Tabel-Résumé, som det hvert Aar leverer i sit Tidsskrift) hvert femte Aar offentliggjør et Sammendrag — med Text og Tabelbilag af — »kungl. Maj:ts Befallningshafvandes Femårsberättelser». Sammendraget for 1876—80 er for nogen Tid siden udkommet i et Kvantbind paa 103 Sider, omhandlende almindelige topografiske og klimatologiske Forhold, administrativ Inndeling, Befolkningstatistik, Jordbrug, Skovbrug, Jagt, Bjergværk og Industri, Samfærd-

selsmidler og Vareomsætning, Kameralforhold, Undervisningsvæsen, Maal-, Vægt- og Kreditvæsen, Forsikringsvæsen, Sundheds- og Fattigvæsen samt fromme Stiftelser.

Fideikommisgodser i Sverig.

I Sammendraget af de svenske Befalingshaveres Beretninger for Femaaret 1871—75 optoges for første Gang en Oversigt over de svenske Fideikommisser. I det nu udkomne Sammendrag for 1876—80 ere Oplysningerne herom blevne korrigerede. De omfatte imidlertid endnu ikke Pengefideikommisserne, men kun Fideikommisser i faste Ejendomme, aldeles overvejende Landejendomme (kun i forholdsvis ringe Grad Kjøbstadejendomme, industrielle Etablissementer m. m.). Af alle »mantal« paa Landet udgjør Fideikommissernes 4,64 pCt., medens Fideikommisejendommenes Taxeringsværdi er 4,33 pCt. Omkring Stockholm og i Skaane findes de fleste Fideikommisgodser. Stockholms Len har blandt alle de svenske Len det største Antal Fideikommisgodsbesiddere, Malmöhus Len den største Taxeringsværdi at opvise. I 1880 fandtes der ialt 163 Fideikommisgodsbesiddere, hvis Fideikommisejendomme, med ialt 3100 »mantal«, havde en samlet Taxeringsværdi paa 104 Millioner Disse Hovedsummer fordeltes saaledes:

Fideikommisbesidder	Mantal.	Taxer.-Værdi.
37 grevelige.....	995	37 Mill. Kr.
41 friherrelige.....	1198	40 —
61 adelige	767	23 —
24 uadelige.....	140	4 —
163	3100	104

Man vil deraf se, at de «ofrälse» Slægter i Sammenligning med de «frälse» kun raade over ubetydelige Fideikommisgodser, og blandt de «frälse» staa atter de grevelige og friherrelige langt forud for de andre adelige. Medens der, som nævnt, fandtes 37 grevelige, 41 friherrelige